

Búskaparráðið:

LEGGIÐ KOMMUNURN
SAMAN Í STØRRI EINNI

At leggja kommunurnar saman í størri eindir
gevir størri útjavning enn nøkur onnur skipan

ÁRNI GREGERSEN

Tað er ógvuliga torført at tálma útreiðsluvøkstrinum í Føroyum við galdandi Hommunulóg.

Høga talið av kommunum ger tað heldur ikki lættari og tí eigur at verða hugsað um at leggja kommunurnar saqman í størri eindir – eindir sum eru á leið somu stødd sum samstarsøkini í eldrarøktini.

Hetta skrivir Búskaparráðið í heystfrágreiðingini, sum var lögð fram fyrrapartin í dag.

Í sambanddi við útjavning millum kommunurnar, so verður sagt, at eitt yvirskipað mál í tænastrævingunum í kommununum til borgararnar er, at munurin á tænastrævningunum ikki fer upp ella niður eftir hvørjari kommunu ein býr í.

Við nógvu lítlu og støddar-

munarstóru kommununum í Føroyum, metir Búskaparráðið, at vinningurin av eini kommunalari útjavningaskipan fyri allan kommunubúskapin eftir útlenskum leisti helst ikki hevði staðið mál við innsatsin.

Búskaparráðið heldur, at munadyggast og mest ómakaleyst at koma eitt sindur ávegis við størri kommunalari útjavning í Føroyum – eina útjavning ið fevnir um allan kommunubúskapin – er ivaleyst ein hóskandi samanlegging av kommunum, til dømis ein samanlegging í samsvari við eldrarøktar-økini.

Vøxturin er í kommununum

Vit hava havt stóran búskaparvøxtur seinastu árin og Búskaparráðið hevur staðfest, at útreiðsluvøxturin hjá komm-

unum hevur verið munandi størri enn vøxturin í útreiðslunum hjá landinum.

- Hesi viðurskipti gera tað neyðugt við nýggjari lóggávu um kommunalu búskaparstýringina, m.a. við tí endamáli at forða fyri konjunkturviðgangandi figgjarpolitikki, og fyri at tryggja haldfæri hjá almenna geiranum í longdini, skrivir Búskaparráðið.

Játtanarkarmarnir stýra landsbúskapinum. Tó finst ráðið at, at tað mangla tørvandi reglar um avleiðingar, tá ið farið verður út um játtanarkarmin.

Hjá kommununum er støðan ein heilt onnur og við at leggja eldraðkið út til kommunurnar, eru stórar upphæddir fluttar frá landsins figgjarstýring við útreiðslulofti til kommunalu karmarnar, sum eru uttan útreiðsluloft.

Búskaparráðið sigur, at tað

meira er reglan enn undantakið, at konjunkturviðgangandi politikkur verður ríkin í Føroyum.

Í hesum viðfangi hevur verið ført fram frá kommunalari síðu, at kommunustýrslógin hevur sum undirskilta fortreyt, at kommunurnar hava skyldu til at nýta peningin, ið inn kemur í kommunukassarnar,

til nýtslu og íløgur, og ikki at goyma hendan pening.

- Hetta átti at givið landspolitikarunum høvi til at broyta lóggávuna soleiðis, at umframt kommunal útreiðsluloft og hámarks og lágmarks kommunuskattaprosent fyri hvørja kommunu, verða ásettar reglur

Hallið minkar ov seint hjá landskassanum

Góða gongdin í búskapinum átti at gjørt, at
landskassin hevði avlop fyri árum síðani

ÁRNI GREGERSEN

Góða búskapargongdin seinastu nógvu árin átti at givið grundarlag fyri, at hallið í landskassaroknaskapinum var burtur.

Hetta mál verður to væntandi rokkið í ár, skrivir Búskaparráðið í Heystfrágreiðingini.

Samansetingin av teimum sum bígva í Føroyum – at vit gerast alt fleiri gomul – er ein av orsökunum, men Búskaparráðið staðfestir, at hetta er ein gongd, sum verður uppaftur meira

avbjóðandi komandi árin.

Ein onnur avbjóðing fyri samfelagið hevur verið mistu skattainntøkurnar frá føroyingum, sum hava arbeitt uttanlands.

Ein triðja orsök er stóri vøxturin í lagaliga skattaðum kapitalinntøkum í mun til skattin frá lønarinntøkunum. Hesar eru undir stóri skattatrysti.

Vist verður á í nýggjastu frágreiðingini, at hallið í landskassanum helst verður burtur í ár og at tað er minkað nógv síðani 2013.

Búskaparráðið heldur to, at

myndin er misvísandi, tí forskattingin av pensjónum gevur einar 300 milljónir krónur eyka í inntøkum.

Vóru hesar inntøkur ikki taldar við, so var úrslitið tilsvarendi verri.

Ogn og skuld

Almenna skuldin nærkast seks milljardum krónum og tá eru tænastrævningarnar ikki taldar við.

Hetta er á leið 36 prosent av bruttotjóðarúrtøkuni. Í hesi skuld er ein hálv milljard til danska

statin. Hon fellur burtur um olja í rakstrarverðum nøgdum ikki verður funnin áðrenn 1.januar 2018.

Hetta bætir sjálvandi um nettoskuldina, sum í 2017 er mett at vera 750 milljónir krónur.

At hon ikki er størri hongur saman við, at sosialu grunnarnir eru væl fyri. Nettoskuldin er munandi minkað síðani 2007, tá ið hon var trýggjar milljardir krónur. Og næsta ár altso á leið 750 milljónir krónur.

Góða gongd

Í Heystfrágreiðingini ger
Búskaparráðið meting av
vøksstrinum í búskapinum
– í mun til í ár minkar
vøxturin niður í eina
helvt næsta ár

ÁRNI GREGERSEN

Heili 8,5 prosent er vøxturin bruttotjóðarúrtøkuni í mun til í fjør.

Tað metir Búskaparráðið nýggjastu frágreiðingini, sum var almannakunngjörd fyrrapartin hósðagin.

Risastórvøxturin er meira enn tvey prosent størri enn í fjør, men so metir Búskaparráðið eisini, at næsta ár fer vøxturin at minka